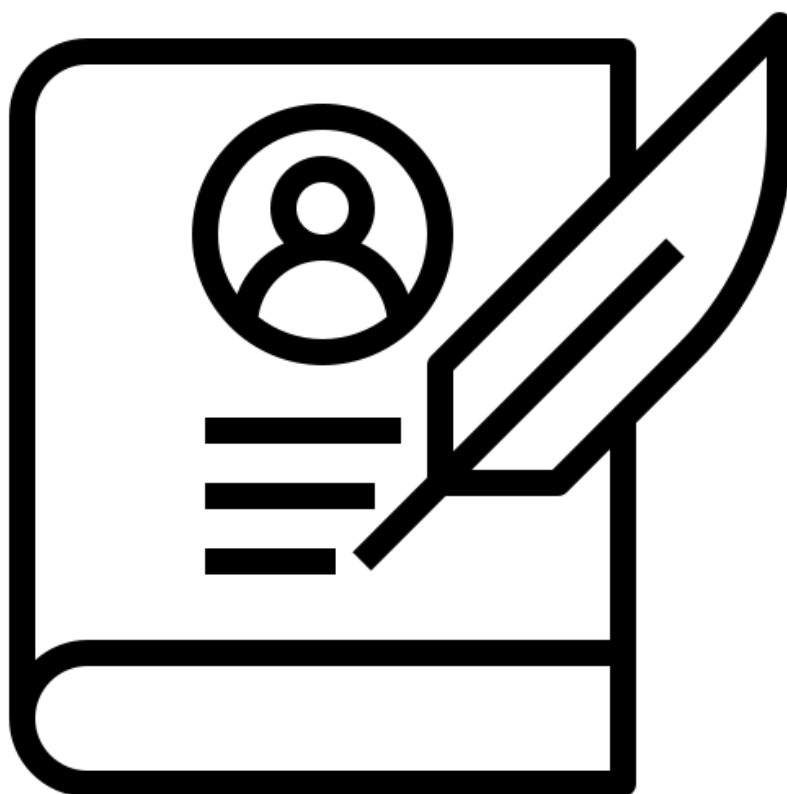

Biografie van je favoriete historische persoon

Naam:

Klas:

Nr.:

In de vorige lessen leerde je al...

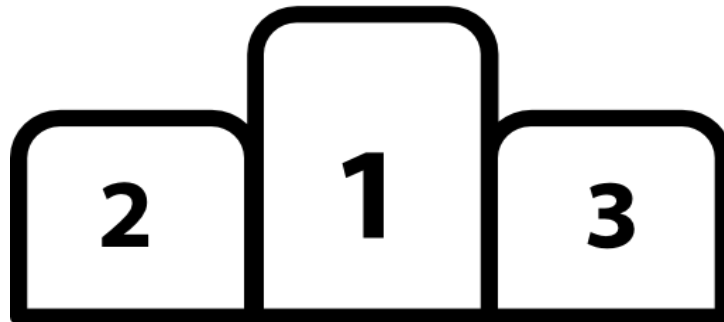
- 🌀 verschillende AI-tools kennen.
- 🌀 de verschillende criteria van een goede prompt gepast invullen.
- 🌀 zelf een goede prompt opstellen.
- 🌀 met behulp van AI een tekst creëren.
- 🌀 een probleem oplossen door kritisch om te gaan met AI.

In deze les leer/oefen je...

- 🌀 een brainstorm te houden met behulp van ChatGPT.
- 🌀 informatie van ChatGPT te verifiëren met kwaliteitsvolle bronnen.
- 🌀 wat de belangrijkste elementen zijn van een biografie.
- 🌀 een korte biografie te schrijven met behulp van ChatGPT.
- 🌀 je je schrijfproces bij te sturen op basis van (peer)feedback.

Oriënteren

1. Achteraan in deze werkbundel vind je drie voorbeelden van biografieën van historische personen. Lees ze en maak een top drie.

Vorbereiden

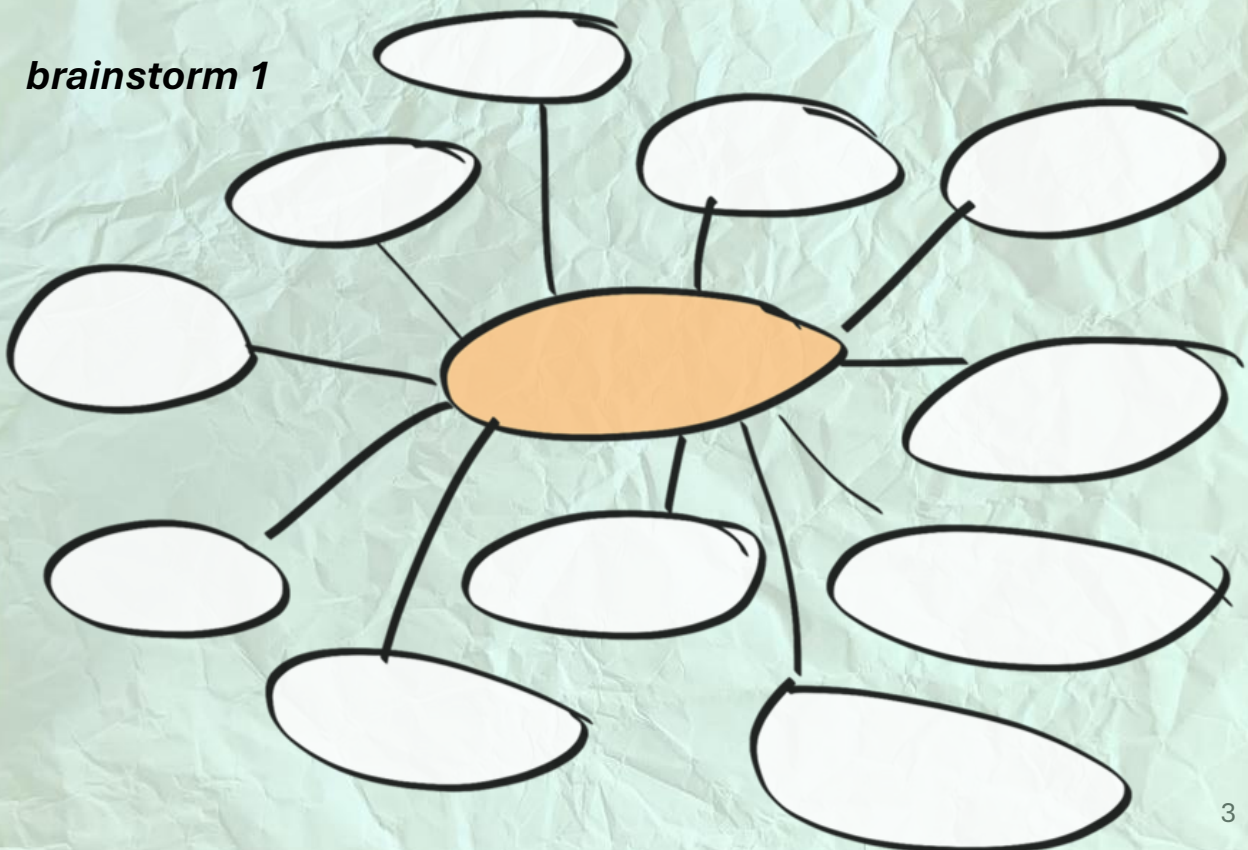
2. Je zal een biografie schrijven over een historische persoon naar keuze. Kies er een uit de lijst achteraan in deze bundel. Noteer de naam hieronder. Geef je keuze door aan je leerkracht.

Mijn historische persoon:

3. In een biografie zitten altijd een aantal vaste elementen. Brainstorm hierover met je buur. Noteer jullie resultaten hieronder?

brainstorm 1

4. Vraag nu aan ChatGPT welke elementen zeker aan bod moeten komen in een biografie. Schrijf hieronder eerst de prompt uit die je zal invoeren. Hou rekening met de kenmerken van een goede prompt!

Mijn prompt

.....

.....

.....

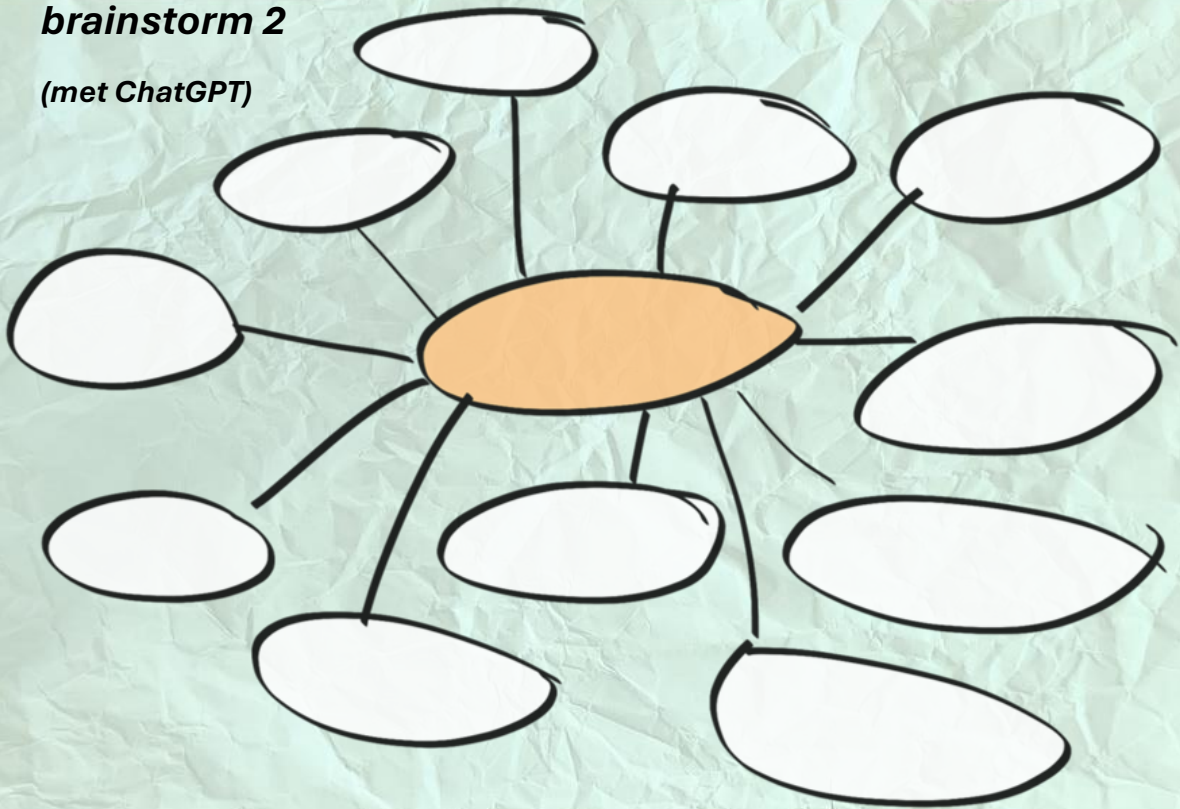
.....

.....

5. Noteer de antwoorden hieronder. Duid aan welke elementen je zelf ook al vond en welke nieuw zijn.

brainstorm 2

(met ChatGPT)

Elementen in een biografie

In een **biografie** zijn altijd een aantal vaste **elementen** aanwezig.

- ☉ *geboorteplaats- en jaar/datum*
- ☉ *jeugdijaren*
- ☉ *de ouders van de persoon*
- ☉ *huwelijksleven (partner(s) en kinderen)*
- ☉ *belangrijke gebeurtenissen*
- ☉ *weetjes over de persoon*
- ☉ *belang van de persoon in de geschiedenis*

Uitvoeren

Nu ga je zelf aan de slag! Je schrijft een korte biografie over de historische persoon die je eerder hebt gekozen. Zorg ervoor dat je biografie **aantrekkelijk** en **boeiend** is. Bekijk daarvoor de voorbeeldbiografieën nog een aantal keer. Die geven een goede indruk van hoe jouw biografie geschreven moet zijn. Laat zien aan de lezer waarom jouw historische persoon een fascinerend leven heeft geleid.

De biografietekst is maximaal **1 A4** lang en moet worden ingediend in het **sjabloon**. De tekst telt ongeveer **450 woorden**. Het is ook de bedoeling dat je een **afbeelding** van je historische persoon plaatst op de voorzijde van je biografie.

Zorg ervoor dat **alle elementen** die je terugvindt in het groene kader aanwezig zijn in je biografie.

Schrijfronde 1

6. Om je biografie vorm te geven, heb je natuurlijk informatie nodig over je gekozen persoon. Volg het schrijfkader om deze informatie te verzamelen.

Belangrijk!: om je prompts uit te schrijven is onder het schrijfkader plaats.

Schrijfkader: informatie verzamelen voor de biografie

1. Open ChatGPT.
2. Schrijf je eerste prompt waarin je ChatGPT vraagt om de nodige informatie te genereren voor je biografie. Hou rekening met de elementen en criteria van je biografie. Het taalniveau sluit aan bij het niveau van leerlingen van de tweede graad secundair onderwijs.

3. Voer je prompt in in ChatGPT.

4. Controleer het antwoord dat je gekregen hebt.

Zijn alle gevraagde elementen aanwezig? ja/nee

Indien niet alle elementen aanwezig zijn, pas je je prompt aan en voer je die opnieuw in tot je alle nodige informatie hebt.

5. Kopieer de tekst die ChatGPT genereerde in het sjabloon voor je biografie.

6. Controleer of alle informatie van ChatGPT klopt. Raadpleeg online bronnen of papieren bronnen. Pas de informatie aan waar nodig.

Enkele suggesties:

<https://isgeschiedenis.nl/>

<https://historiek.net/>

<https://geschiedenis.nl/>

<https://historianet.nl/>

<https://www.nationalgeographic.nl/geschiedenis-archeologie>

7. Maak van de gegenereerde tekst een doorlopende biografie. Zorg dat de tekst op 1 A4 past.
8. Dien een eerste versie van je biografie in.

Mijn prompt (informatie voor mijn biografie)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Schrijfronde 2

7. **Structuur is heel belangrijk in een tekst. Ook in je biografie moet je structuur aanbrengen. Om te weten welke structuur je zult moeten gebruiken, bekijk je de drie voorbeeldbiografieën nog eens aandachtig.**

a) Uit hoeveel delen bestaan de biografieën?

.....

b) Hoe noemen we deze delen in een tekst?

.....

c) Hoe noemen we deze tekststructuur?

.....

Tekststructuur

Een **informatieve tekst** bestaat altijd uit drie delen.

🌀 *inleiding*

🌀 *midden*

🌀 *slot*

Wanneer een tekst deze structuur heeft, spreken we van een *IMS-structuur*.

8. Deze tekststructuur moet je ook aanbrengen in de biografie van je favoriete historische persoon. Volg het schrijfkader om deze structuur aan te brengen.

Schrijfkader: structuur aanbrengen in de biografie

1. Open ChatGPT.
2. Schrijf een prompt waarin je vraagt aan ChatGPT om een prikkelende inleiding te schrijven voor je biografie. In die inleiding mag nog geen informatie gegeven worden over je historische persoon. Je inleiding telt ongeveer 50 woorden.
3. Schrijf een prompt voor ChatGPT om een aantrekkelijk slot te schrijven. Het vormt een korte samenvatting met een kritische noot over je gekozen persoon. De allerlaatste zin moet indruk maken op de lezer en blijven hangen. Het slot telt ongeveer 50 woorden.
4. Wissel je prompts uit met je buur en formuleer 1 sterk punt en 1 werkpunt per prompt. Pas ze daarna aan en voer ze in in ChatGPT.
5. Voeg de inleiding en het slot toe in je Word-document. Zorg dat de tekst een mooi geheel vormt. De inleiding moet de lezer prikkelen om verder te lezen en het slot moet de lezer achterlaten met een wauw-gevoel. Let daar dus op in je bewoording.

Mijn prompt (prikkelende inleiding)

.....

.....

.....

.....

.....

• **Sterk punt:**

• **Werkpunt:**

Mijn prompt (aantrekkelijk slot)

.....

.....

.....

.....

.....

• **Sterk punt:**

• **Werkpunt:**

9. Om het publiek te overtuigen om de biografie van jouw favoriete historische persoon te lezen, moet je een slogan verzinnen voor je biografie.

- a) Lees met je buur de slagzinnen van de voorbeeldbiografieën. Maak een top drie.
 - I.
 - II.
 - III.
- b) Op welke manier trekken deze slagzinnen de aandacht van de lezer?

Een slagzin

Een **slagzin** is bedoeld om de aandacht te trekken van de lezer.

Kenmerken van een goede slagzin:

- 🌀 *kort en krachtig*
- 🌀 *mysterieus*
- 🌀 *naam van de persoon*

- c) Volg het schrijfkader om een slagzin te schrijven voor je biografie

Schrijfkader: een slagzin schrijven voor je biografie

1. Open ChatGPT.
2. Schrijf een prompt waarin je vraagt aan ChatGPT om een slogan te schrijven voor je historische persoon. De slogan telt niet meer dan tien woorden en moet kort de essentie van het leven van je persoon samenvatten. Let op het taalniveau.
3. Herhaal dit vijf keer en kies de beste slogan.

Mijn prompt (slogan)

.....

.....

.....

.....

.....

Reflecteren

10. Wissel je tekst uit met je buur. Formuleer een sterk punt en een werkpunt voor je buur.

a) Laat je buur hier je sterk punt en je werkpunt noteren.

Sterk punt:

Werkpunt:

11. Herwerk je tekst. Hou rekening met de feedback van je buur.

12. Haal tot slot je volledige tekst nog eens door de *Schrijffassistent Nederlands* van VRT.

Schrijfkader: Schrijffassistent Nederlands

vrt taal

Schrijffassistent Nederlands

1. Ga naar <https://www.schrijffassistent.be/splash.php>
2. Scrol naar onder en lees hoe de Schrijffassistent werkt. Klik daarna op *Ga verder naar de Schrijffassistent*.
3. Plak je betoog uit je Word-document in het tekstkader.
4. Kies onderaan het tekstkader die checks die je wil uitvoeren. Controleer zeker de spelling en kijk de stijl van je betoog na!
5. Als je je aanpassingen hebt gedaan, kopieer en plak je je verbeterde tekst terug in je Word-document.

13. Dien de definitieve versie van je biografie in.

Na de evaluatie

13. Maak samen met je klasgenoten een tijdlijn achteraan in het lokaal. Zorg dat de historische personen in chronologische volgorde hangen!

Evaluatiecriteria

Naam:

Beoordeeld door:

Creatieve biografie van een historisch persoon:		
werkpunt	criteria	sterk punt
Inhoud		
	Alle vereiste elementen zijn aanwezig in de biografie. De elementen zijn grondig uitgewerkt. De informatie is duidelijk voor de lezer. De slagzin trekt de aandacht van de lezer. De biografie telt 500 woorden.	
Historisch persoon		
	De gekozen historische persoon hoort thuis in het juiste tijdvak.	
Bronnen		
	Er werden meerdere online/papieren bronnen geraadpleegd.	
Tekststructuur		
	De biografie bevat een prikkelende inleiding. De biografie is logisch opgebouwd in duidelijke alinea's. De biografie bevat een aantrekkelijk slot. Het slot bevat een kritische noot over de historische persoon.	

Taal		
	<p>De schrijver gebruikt een passend taalregister.</p> <p>De persoon wordt duidelijk beschreven.</p> <p>De tekst bevat geen spel- of taalzorgfouten.</p> <p>De interpunctie is foutloos.</p> <p>De schrijver gebruikt een gevarieerde woordkeus en zinsbouw.</p>	

Biografie 1

**Innocentius III: hervormer en machtige beschermer
van christelijke waarden**

In de middeleeuwen leefde een paus die de wereld veranderde. Hij stond bekend om zijn krachtige beslissingen en moedige acties. Zijn invloed was zo groot dat mensen vandaag de dag nog steeds over hem praten. Ontdek het fascinerende verhaal van deze bijzondere paus!

Innocentius III werd geboren als Lotario dei Conti di Segni op 22 februari 1160 in Gavignano, een klein dorpje in Italië. Zijn ouders waren Trasimondo, graaf van Segni, en Claricia Scotti. Van jongs af aan kreeg Lotario een uitstekende opleiding. Eerst aan de school van het klooster van Montecassino en later aan de universiteiten van Parijs en Bologna, waar hij rechten en theologie studeerde. Zijn scherpe intellect en leergierigheid vielen al vroeg op.

Na zijn studies begon hij aan een kerkelijke carrière. In 1190 werd hij tot kardinaal-diaken benoemd. Op 8 januari 1198, op slechts 37-jarige leeftijd, werd hij gekozen tot paus en nam de naam Innocentius III aan. Hij huwde nooit, zoals gebruikelijk was voor geestelijken in zijn positie, en wijdde zijn leven volledig aan de Kerk en zijn plichten als paus.

Een van de meest controversiële ondernemingen onder Innocentius III was de Vierde Kruistocht. Het doel was om Jeruzalem te heroveren op de moslims, maar de kruisvaarders namen in plaats daarvan Constantinopel in. Dit leidde tot een grote breuk tussen de westerse en oosterse christelijke kerken. Innocentius was woedend, maar kon de situatie niet terugdraaien.

Hij staat bekend als een grote hervormer van de Kerk. Hij riep het Vierde Lateraans Concilie bijeen in Rome. Deze grote kerkvergadering introduceerde de vaststelling van kerkelijke leerstellingen en maatregelen tegen ketterij. Ook moest vanaf dan elke christen minstens een keer per jaar de biecht afleggen en de communie ontvangen.

Met de Engelse koning Jan zonder Land had Innocentius III een langdurig conflict over de benoeming van de aartsbisschop van Canterbury. Na veel strijd en de oplegging van een interdict aan Engeland, waarbij de sacramenten tijdelijk niet toegediend mochten worden, won Innocentius de strijd. Koning Jan gaf uiteindelijk toe en erkende de paus als zijn leenheer. Hierdoor nam de macht van de paus sterk toe.

Innocentius III was niet alleen een machtige paus, maar ook een fervent schrijver. Hij schreef verschillende boeken, waaronder "De Miseria Condicionis Humane" (Over de ellende van de menselijke staat), waarin hij de vergankelijkheid van het leven benadrukte. Hij zou ook een van de meest politiek actieve pausen zijn. Hij zag de pauselijke macht als superieur aan die van koningen en keizers en probeerde dit ook actief te handhaven en uit te breiden.

Innocentius III wordt gezien als een van de meest invloedrijke pausen van de middeleeuwen. Hij versterkte de positie van de paus in zowel religieuze als wereldlijke zaken, wat de basis legde voor de latere machtspositie van de Kerk in Europa. Zijn bewind markeert een hoogtepunt in de middeleeuwse kerkgeschiedenis en zijn nalatenschap wordt nog steeds bestudeerd en bewonderd.

Innocentius III was een sterke paus die de kerk verbeterde en veel macht had. Hij zorgde voor belangrijke veranderingen in de middeleeuwen en maakte de paus belangrijker. Zijn werk als hervormer en beschermer van de christelijke waarden is nog steeds indrukwekkend en inspirerend.

Biografie 2

Karel VII: hersteller via moed en strategie

Ontdek het fascinerende leven van een koning die Frankrijk uit de chaos leidde. Met moedige beslissingen en onverwachte bondgenoten wist hij zijn land te redden. Zijn verhaal zit vol spannende veldslagen en slimme strategieën.

Karel VII van Frankrijk werd geboren op 22 februari 1403 in Parijs. Hij was de zoon van koning Karel VI van Frankrijk en koningin Isabella van Beieren. Zijn vader leed aan periodes van krankzinnigheid. Dat zorgde ervoor dat Karel VII een instabiele jeugd had. Hij groeide op in een tijd van politieke onrust en de Honderdjarige Oorlog tussen Frankrijk en Engeland.

In 1422 stierf Karel VI en zijn zoon besteeg de troon als koning van Frankrijk. Frankrijk was op dat moment volop verwickeld in de Honderdjarige Oorlog tegen de Engelsen. In 1420 trouwde Karel VII met Maria van Anjou en samen kregen ze twaalf kinderen. Ondanks de uitdagingen van zijn tijd, wist hij een sterke band met zijn vrouw te behouden. Maria speelde een belangrijke rol in het hofleven en ondersteunde Karel in zijn heerschappij. Hoewel hij en Maria een sterk huwelijk hadden, hield hij er ook een maîtresse op na, namelijk Agnes Sorèl. Zij was de allereerste koninklijke maîtresse en had een grote invloed op Karel VII. Karel VII regeerde tot zijn dood in 1461 over Frankrijk.

Tijdens zijn regeerperiode had Karel VII zijn handen vol. Hij kwam aan de macht in een periode van instabiliteit en oorlog. Een eerste belangrijke gebeurtenis in zijn leven was het Verdrag van Troyes in 1420. Het was Karels vader die dit verdrag ondertekende samen met de Engelse koning Hendrik V. De overeenkomst bepaalde dat na de dood van Karel VI, Hendrik V de troon van Frankrijk zou ervan. Dit betekende dat Karel VII onwettig werd verklaard als troonopvolger. Hij moest vechten voor zijn recht op de troon. Het lot wilde dat in 1422 zowel Karel VI en Hendrik V stierven. Karel VII beschouwde zichzelf toen als de rechtmatige koning van Frankrijk.

De Honderdjarige Oorlog (1337-1453) beheerste de regeerperiode van Karel VII. Een van de opmerkelijkste gebeurtenissen tijdens dit conflict was de komst van Jeanne d'Arc. Zij was een boerenmeisje en beweerde goddelijke visioenen te hebben. Ze kwam in contact met Karel VII en overtuigde hem dat hij de ware koning van Frankrijk was. Hij plaatste haar aan het hoofd van het leger en onder haar leiding slaagden de Fransen erin om het beleg van Orléans (1429) te breken.

Het conflict met Engeland was slopend voor Frankrijk. Karel VII besloot om zijn leger te reorganiseren. Hij introduceerde de eerste permanente legereenheden, de zogenaamde compagnies d'ordonnance. Zij vormden de basis voor een professioneel leger in Frankrijk en droegen uiteindelijk bij aan de overwinning van de Fransen op de Engelsen.

Uiteindelijk slaagde Karel VII erin om de Engelsen grotendeels te verdrijven uit Frankrijk. Hij sloot een overeenkomst met Bourgondië, een machtige leenman van Frankrijk. Deze overeenkomst was de Vrede van Arras waarbij Bourgondië zijn steun aan de Engelsen stopte. Karel VII kon de eenheid van Frankrijk herstellen en versterkte zo de positie van de Franse koning.

Karel VII speelde een cruciale rol in het herstel van de Franse monarchie na een periode van chaos en oorlog. Hij verdreef de Engelsen en zijn hervormingen van het leger en de administratie vormden de basis voor een gecentraliseerder Frankrijk. Hij mag gezien worden als een van de belangrijkste Franse koningen tijdens de middeleeuwen.

Biografie 3

Karel Martel, de Hamer die Europa redde

Stel je een tijd voor van ridders en kastelen, waar veldslagen het lot van hele landen bepaalden. In deze wereld leefde Karel Martel, een man die met zijn moed en slimme strategieën de loop van de geschiedenis veranderde. Lees verder om te ontdekken hoe hij Europa redde.

Karel Martel werd geboren rond het jaar 688 in het Frankische Rijk. Zijn vader was Pepijn van Herstal, de hofmeier van het Frankische Rijk, en zijn moeder was Alpaida. Karel groeide op in een tijd van politieke onrust en strijd om de macht binnen het rijk.

Na de dood van zijn vader in 714 nam Karels stiefmoeder Plectrudis hem gevangen. Zij wilde liever haar eigen zoon als opvolger zien. Karel wist echter te ontsnappen en verzamelde een leger om zijn rechten op de macht te claimen. Hij ging de strijd aan en slaagde erin om hofmeier te worden. Hij was daarmee de belangrijkste raadgever van de Frankische koning, maar had in feite alle macht in handen binnen het rijk.

Karel trouwde drie keer. De eerste keer met Rotrude van Trier. Met haar kreeg hij vier kinderen. Twee van zijn zonen zouden het schoppen tot hofmeier van het Frankische Rijk na de dood van hun vader. Zijn tweede zoon uit dit huwelijk, Pepijn de Korte, zou later de eerste koning van de Karolingische dynastie worden.

Als hofmeier regeerde hij in een woelige periode. Hij had te maken met invallen van onder andere de Arabieren. Die hadden in de 7^e en 8^e eeuw grote gebieden veroverd in het Midden-Oosten en Noord-Afrika en probeerden nu ook het Frankische Rijk binnen te dringen. In 732 leidde Karel zijn leger tegen deze islamitische troepen. Hij behaalde een overwinning en stopte zo de opmars van de moslims in West-Europa. De slag bij Poitiers wordt nog steeds gezien als een keerpunt dat de islamitische expansie in Europa verhinderde.

Naast veldheer was hij ook een belangrijke hervormer. Zijn grootste hervorming kwam er in het Frankische leger. Hij introduceerde een systeem van feodale leenmannen die land kregen in ruil voor militaire dienst. Dit maakte het leger sterker en beter georganiseerd, wat cruciaal was voor zijn militaire successen. Dit systeem legde ook de basis voor de feodale maatschappijstructuur die dominant zou worden in de middeleeuwen.

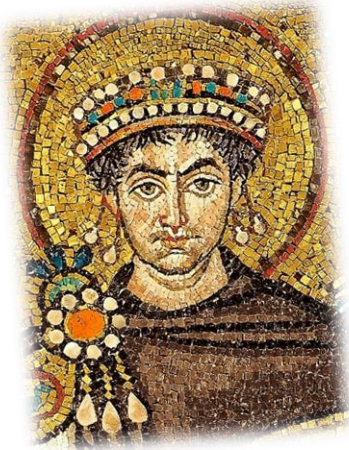
Karel Martel werkte hard om zijn macht te consolideren en het Frankische Rijk te versterken. Hij veroverde verschillende rivaliserende hertogdommen en versterkte de koninklijke controle over de verschillende Frankische gebieden. Dit zorgde voor meer eenheid en stabiliteit binnen het rijk.

Karel kreeg de bijnaam "Martel", wat "de Hamer" betekent. Hij kreeg deze bijnaam vanwege zijn harde en krachtige aanpak in de strijd. Het is een weerspiegeling van zijn reputatie als onoverwinnelijke krijger en militaire leider van de Franken.

Karel Martel werd zelf nooit koning, maar hij legde wel de fundamenten voor de Karolingische dynastie. Zijn zoon Pepijn de Korte zou later de eerste Karolingische koning worden en zijn kleinzoon Karel de Grote een van de beroemdste keizers uit de Europese geschiedenis.

Karel Martel overleed op 22 oktober 741, maar zijn invloed op de Europese geschiedenis blijft groot. Zijn rol bij het stoppen van de islamitische expansie in Europa en zijn belangrijke militaire en bestuurlijke hervormingen maken van hem een cruciale figuur. Dankzij zijn leiderschap en visie werd de weg vrijgemaakt voor een nieuw tijdperk van stabiliteit en groei in Europa.

Lijst met historische personen (middeleeuwen)

Willem de Veroveraar
Boudewijn I met de IJzeren Arm
Karel de Grote
Alfred de Grote
Odoaker
Mohammed
Justinianus I de Grote
Karel de Goede
William Wallace
Gregorius VII
Leif Eriksson
Filips II August
Diederik van den Elzas
Thomas van Aquino
Richard I Leeuwenhart
Jeanne d'Arc
Saladin
Dzjengis Kahn
Gregorius I de Grote
Marco Polo
Hildegard von Bingen
Eleonora van Aquitanië
Lodewijk XI van Frankrijk
Godfried I van Bouillon
Geoffrey Chaucer
Petrus Abelardus
Bernardus van Clairvaux
Frederik I Barbarossa
Avicenna
Thomas Becket

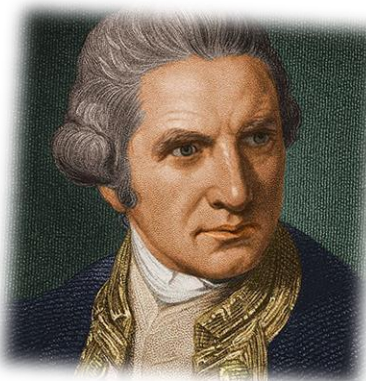
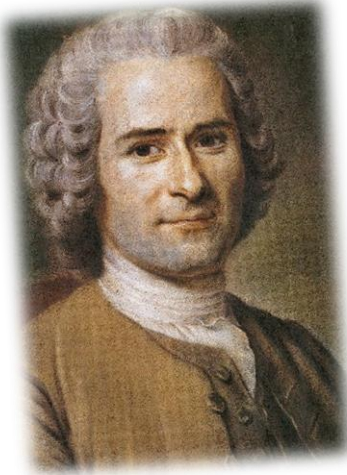
Ontdek wie de leider was van de Eerste Kruistocht!

Wie was de échte ontdekker van Amerika?

Leer de eerste graaf van Vlaanderen beter kennen!

Welke keizer verdronk in een Turkse rivier?

Lijst met historische personen (vroegmoderne tijd)

Johannes Gutenberg
Christoffel Columbus
Leonardo da Vinci
Michelangelo
Maarten Luther
James Cook
Hendrik VIII van Engeland
Keizer Karel V
Lodewijk XIV van Frankrijk
Lodewijk XVI van Frankrijk
Nicolaas Copernicus
Galileo Galilei
Elizabeth I van Engeland
Thomas More
Ivan IV de Verschrikkelijke
René Descartes
Rembrandt van Rijn
Isaac Newton
Voltaire
Jean-Jacques Rousseau
Catharina de Grote
Frederik II de Grote
Wolfgang Amadeus Mozart
Adam Smith
George Washington
Süleyman I de Grote
Mary Wollstonecraft
Maria-Theresia van Oostenrijk
Paus Julius II
Moteczuhzoma II

Ontdek wie zes keer trouwde!

Wie had rare avonturen met een hengst?

Wie had een rijk waar de zon nooit onderging?

Welke paus kreeg de bijnaam 'de verschrikkelijke'?